

Totalförsvaret för ett starkare Gotland

Slutrapport för regeringens uppdrag till Försvarsmakten och Länsstyrelsen i Gotlands län

Bilaga 4: Säkerhetsskyddsanalys Vägledning

Utgiven av: Länsstyrelsen i Gotlands län

Slutrapportens diarienummer: 459-3824-2017

Kontaktperson: Martin Gouthering, Länsstyrelsen i Gotlands län

Tryckår: 2022

Slutrapporten med bilagor finns att hämta i PDF-format på Länsstyrelsens webbplats: www.lansstyrelsen.se/gotland

Länsstyrelsen
GOTLANDS LÄN

Vägledning säkerhetsskyddsanalys

Länsstyrelserna

Säkerhetsskydd
Ett system av åtgärder

1

¹ Denna vägledning är framtagen av säkerhetsskyddschef Martin Gouthering, Länsstyrelsen Gotland

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	3
1.1. Bakgrund.....	3
1.2. Modell för genomförande av säkerhetsskyddsanalys.....	3
1.3. Hantering av dokumentet.....	4
2. Förklaring till mallen.....	5
3. Fortsättningen – Säkerhetsskyddsplan.....	7

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Den som bedriver säkerhetskänslig verksamhet ska utreda behovet av säkerhetsskydd i en säkerhetsskyddsanalys.² Säkerhetsskyddsanalysen ska dokumenteras.

Det är med utgångspunkt i analysen som verksamhetsutövaren ska planera och vidta säkerhetsskyddsåtgärder som behövs med hänsyn till verksamhetens art och omfattning, förekomst av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter och övriga omständigheter.

Säkerhetsskyddsanalys kan göras på en rad olika nivåer i en organisation. Ju mer verksamhetsnära en säkerhetsskyddsanalys genomförs desto större är sannolikheten att den kommer att kunna besvara de tre viktigaste frågorna:

- Vad ska skyddas?
- Mot vad ska det skyddas?
- Hur ska det skyddas?

Ledordet i hela analysprocessen är ordet konsekvenser. Analysen är med andra ord strikt konsekvensdriven och tar inte hänsyn till risk och sannolikhet. Exempel härpå kan vara Handlingen X som är klassificerad som BEGRÄNSAT HEMLIIG. En riskanalys hade undersökt risken för att handlingen skulle röjas. En säkerhetsskyddsanalys undersöker enbart vad konsekvensen blir om handlingen röjs, exempelvis om den tappas bort.

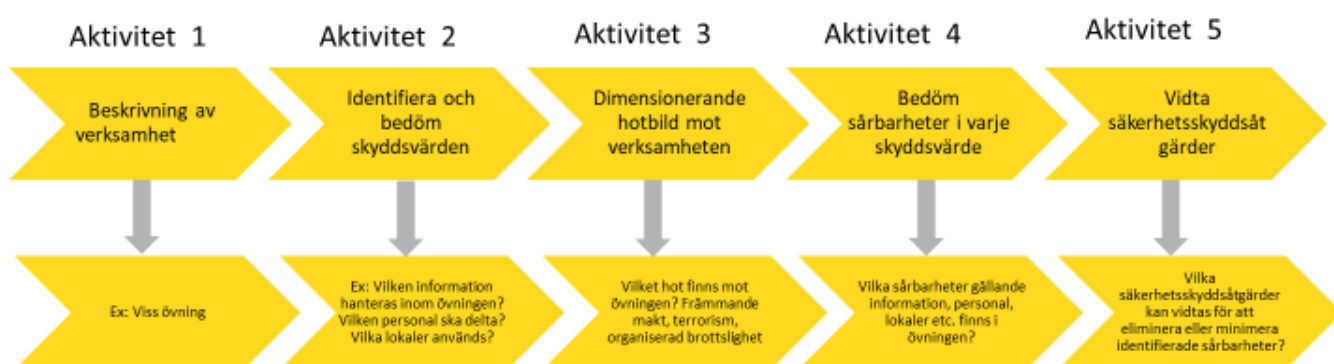
1.2. Modell för genomförande av säkerhetsskyddsanalys

Nedan återfinns en bild över modellen för att ta fram säkerhetsskyddsanalys.

² 2 kap. 1 § Säkerhetsskyddslagen (2018:585)

Metod säkerhetsskyddsanalys

Ledord säkerhetsskyddsanalysen i varje steg: KONSEKVENSER

www.lansstyrelsen.se/gotland

Metoden är identisk med den metod för genomförande av säkerhetsskyddsanalys som Säkerhetspolisen använder.³

1.3 Hantering av dokumentet

När säkerhetsskyddsanalysen fylls i blir den i sig själv skyddsvärd. Varför? Rent generellt kan följande skyddsvärde identifieras kring en säkerhetsskyddsanalys:

- Information om verksamhetsspecifika skyddsvärden.
- Sårbarheter som finns kopplade till skyddsvärden.
- Hotbilder som finns mot verksamheten.
- Säkerhetsskyddsåtgärder som vidtas för att bota identifierade sårbarheter.

Dokumentet ska säkerhetsskyddsklassificeras och sedan hanteras i enlighet med myndighetens regler för hantering av hemlig information.⁴ Praktisk hantering:

- Använd en säkerhetsskyddstämpel och välj säkerhetsskyddsklass på dokumentet. Fyll i datum och lagrum (OSL) som anger rättslig grund för att sekretessbelägga dokumentet. Man kan även använda en digital säkerhetsskyddsstämpel.
- Förvara den inlåst i säkerhetsskåp när du inte arbetar med den.

³ Se Vägledning i säkerhetsskydd, Säkerhetsskyddsanalys, Säkerhetspolisen

⁴ 451-3237-2018 Regler för hantering av hemlig information, Länsstyrelsen i Gotlands län

- Säkerhetsskyddsanalysen lämnas till registratur för vidare hantering.

Mallen finns digitalt i myndighetens IT-system för hantering av säkerhetsskyddsklassificerad information. När den ska fyllas i digitalt får det aldrig ske i vårt ordinarie IT-system, det vill säga Lst-Net, eftersom man i Lst-Net enbart får hantera öppen och sekretessbelagd information.

2. Förklaring till mallen

Denna bilaga ska läsas tillsammans med mallen för att det ska bli så enkelt som möjligt att genomföra säkerhetsskyddsanalysen.

Förhållningsregler till metoden:

- Var så uttömmande som möjligt under varje del i metoden.
- Undvik att hoppa över steg i metoden.
- Arbeta igenom varje avsnitt så grundligt som möjligt. Det är enkelt att snabbt bli lösningsfokuserad och tänka på åtgärder. Ju fler skyddsvärden som identifieras, desto bättre. Vissa skyddsvärden har kanske samma sårbarheter och samma förslag till åtgärder.
- Tänk på hur ni hanterar dokumentet! Lås in det i säkerhetsskåp när ni inte arbetar med det.
- Tänk alltid på konsekvenser i varje steg, inte risker. Risker är ointressanta inom en säkerhetsskyddsanalys. Vi fokuserar enbart på vilka konsekvenser som uppstår i varje del av analysen.

Aktivitet 1 – Beskrivning av verksamhet

Verksamhetsbeskrivning: Under denna punkt beskrivs vilken typ av verksamhet eller aktivitet som ska bedrivas. Är verksamheten en del i säkerhetskänslig verksamhet eller kommer man i verksamheten att hantera säkerhetsskyddsklassificerad information? Med verksamhet/aktivitet kan avses:

- Viss ärendehantering (exempel plan- och byggärenden eller andra former av tillståndspliktiga ärenden)
- Visst möte som ska äga rum
- Visst projekt som ska startas
- Viss upphandling som ska genomföras (exempelvis konsulter ska anlitas)

Tänk på att få med detaljer kring verksamheten, då det kommer ge upphov till att man enklare kan identifiera skyddsvärden.

I Säkerhetspolisens vägledning för säkerhetsskyddsanalys framgår en matris för att få överblick över konsekvenskategorier och konsekvensnivåer.⁵

⁵ Se Vägledning i säkerhetsskydd, Säkerhetsskyddsanalys, Säkerhetspolisen, s. 15

Konsekvenskategorierna är:

- Skada för Sveriges yttre säkerhet
- Skada för Sveriges inre säkerhet
- Skada på nationellt samhällsviktig verksamhet
- Skada för Sveriges ekonomi
- Skadegenererande verksamhet (en verksamhet som utsätts för antagonistisk handling kan generera skadekonsekvenser på andra säkerhetskänsliga verksamheter).

Konsekvensnivåerna är:

Nivå 5: Synnerligen allvarlig skada för Sveriges säkerhet

Nivå 4: Allvarlig skada för Sveriges säkerhet

Nivå 3: Inte obetydlig skada för Sveriges säkerhet

Nivå 2: Ringa skada för Sveriges säkerhet

Nivå 1: Inte mätbar eller relevant konsekvens med bäring på Sveriges säkerhet

Att vara bekant med konsekvenskategorierna innebär att du sannolikt har lättare att identifiera och beskriva viss verksamhet.

Aktivitet 2 – Identifiera och bedöm skyddsvärden

Skyddsvärden: Ett skyddsvärde är något som är värt att skydda. Några exempel på skyddsvärden kan vara:

- Information: Vilken information kommer att hanteras i verksamheten? Öppen, sekretessbelagd, hemlig?
- Personal/personer som deltar i verksamhet/aktivitet: Vem eller vilka ska delta i verksamheten? Är de som ska delta säkerhetsprovade och inplacerade i säkerhetsklass?
- Lokaler/Anläggningar: I vilka lokaler som verksamheten bedrivs? Under vilka former?
- IT-system: Vilka IT-system används?
- Kommunikation: Hur sker kommunikation internt eller externt mellan aktörer i verksamheten? Används säkra kommunikationslösningar (signalskydd)? Ska verksamheten göras känd genom kommunikation till media?

Aktivitet 3 – Dimensionerande hotbild mot verksamheten

Hur ser hotbilden ut mot verksamheten? Denna del är oftast enkel för Länsstyrelsens verksamhet då den hotbild som allt som oftast – på en övergripande nivå – dimensionerar vårt behov av säkerhetsskydd är en statlig aktör (det vill säga främmande makts underrättelse- och säkerhetstjänst). Likafullt kan andra hotbilder som terrorism, grov organiserad brottslighet eller höger- och vänsterextremism bli aktuella i olika avseenden.

Aktivitet 4 – Bedöm sårbarhet i varje skyddsvärde

Sårbarhetsbedömning görs gentemot varje skyddsvärde. Det blir tydligt genom att koppla ett skyddsvärde till en sårbarhet. Skyddsvärde personal och sårbarhet 1 blir P1 (förkortning P av personal och den första sårbarheten under skyddsvärde personal blir 1, nästföljande 2 osv.). Information och sårbarhet 1 blir I1. Anläggningar och sårbarhet 1 blir A1.

Om man ställer upp skyddsvärde och sårbarhet enligt systemet ovan blir det tydligt och spårbart under aktivitet 5 där säkerhetsskyddsåtgärder ska presenteras.

Aktivitet 5 – Vidta säkerhetsskyddsåtgärder

Säkerhetsskyddsåtgärder behöver sedan presenteras och kopplas till skyddsvärde och sårbarhet (exempelvis P1). Under sårbarhet i mallen anges då P1 och under säkerhetsskyddsåtgärd anges vilken åtgärd som behöver vidtas för att reducera eller ta bort sårbarheten.

Exempel på stegen i säkerhetsskyddsanalysen

Aktivitet 1 (verksamhetsbeskrivning): Inom ramen för prövning i tillståndsärende förekommer säkerhetsskyddsklassificerad information för sökande part.

Aktivitet 2 (identifiera och bedöm skyddsvärden): Personal (P1) ska delta i prövningen av ärendet hos Länsstyrelsen. Den personalen kommer att ta del av säkerhetsskyddsklassificerad information i ansökan.

Aktivitet 3 (dimensionerande hotbild mot verksamheten): Vilken hotbild finns mot verksamheten (vem vill få tillgång till informationen)?

Aktivitet 4 (Bedöm sårbarhet i varje skyddsvärde): Personal (P1) är inte säkerhetsprövad vilket innebär att denne kan komma att ta del av säkerhetsskyddsklassificerad information utan att vara säkerhetsprövad.

Aktivitet 5 (Vidta säkerhetsskyddsåtgärder): Säkerhetspröva personal (P1) som ska ta del av säkerhetsskyddsklassificerad handling och att utbilda denne i säkerhetsskydd.

Säkerhetsskyddsplan: Utse ansvarig för säkerhetsprövningen av personal (P1) och när i tid denna ska genomföras.

3. Fortsättningen – Säkerhetsskyddsplan

Åtgärderna bildar underlag för en säkerhetsskyddsplan eller fortsatt dialog med säkerhetsskyddschef. Säkerhetsskyddsplan kan ingå som en del i säkerhetsskyddsanalysen som ett eget avsnitt eller vara ett fristående dokument. Det mest centrala är att tydligt peka ut en ansvarig för att vissa säkerhetsskyddsåtgärder blir genomförda som säkerhetsskyddsanalysen har identifierat.

Därtill kan tidsdimensioner vara viktiga. Säkerhetsskyddsplanen kan tjäna som en prioritering bland säkerhetsskyddsåtgärder. Ett alternativ är därför att lista den eller de säkerhetsskyddsåtgärder som är mest relevanta (allvarligaste konsekvensen som kan tänkas inträda) utifrån konsekvenskategori och konsekvensnivå.

Exempel säkerhetsskyddsklassificerad handling:

Länsstyrelsen
GOTLANDS LÄN

- Om handling (12) röjs kommer det innebära allvarlig skada för Sveriges yttre säkerhet.
- Om handling (16) röjs kommer det innebära ringa skada för Sveriges yttre säkerhet.

Den konsekvens som är allvarligast bör vinna företräda vad gäller prioritering och ansvarsfördelning framför den något lägre konsekvensen.

Många gånger kommer vissa säkerhetsskyddsåtgärder att ha multipla effekter på flera sårbarheter, vilket i sig är något positivt.

Samtidigt kan säkerhetsskyddsåtgärder vara kostnadsdrivande vilket i sig kan ställa krav på prioriteringar inom en verksamhet.